

Практичні завдання з рекомендаціями до виконання

Завдання 1. Визначити по кожному працівнику суму нарахованої заробітної плати за вересень, обсяг утримань з неї, а також розмір заробітної плати до одержання.

Таблиця 10.2 – Вихідні дані для нарахування заробітної плати окремим працівникам ТОВ «Надія»

№ з/п	ПІБ працівника	Посада	Посадовий оклад (відрядна розцінка), грн	Відпрацьовано (кількість виготовленої продукції)	Додаткові дані
1	Мельниченко Т. О.	Керівник	18 404,00	19 днів*	Сплачує аліменти** на 1 дитину
2	Василенко Д. К.	Токар IV розряду	46,10	136 шт.	Має на утриманні 2-х дітей до 18 років

*Календарний місячний фонд робочого часу – 22 дні.

**За виконавчим документом розмір аліментів складає $\frac{1}{4}$ доходу працівника.

Для довідки. При розрахунку заробітної плати за посадовим окладом враховується кількість відпрацьованих робочих днів у місяці. Заробітну плату за посадовим окладом розраховують за формулою:

$$ЗПо = ПО / Др \times Дв,$$

де ЗПо – сума заробітної плати за посадовим окладом за місяць (грн);

ПО – посадовий оклад, грн;

Др – кількість робочих днів у місяці згідно з графіком роботи (дні);

Дв – кількість відпрацьованих за місяць днів.

При прямій відрядній оплаті праці та індивідуальному виконанні робіт заробіток робітника визначають так:

$$ЗПв = В \times р,$$

де ЗПв – заробітна плата працівника-відрядника (грн);

В – кількість виготовлених виробів (обсяг виконаних робіт);

р – розцінка за одиницю роботи.

Із заробітної плати працівників здійснюють утримання:

✓ обов'язкові (ПДФО – 18 % та військовий збір – 1,5 %, утримання за виконавчими документами і нотаріальними написами);

✓ необов'язкові (з ініціативи роботодавця та за заявою працівника).

1. Користуючись вихідною інформацією з табеля обліку робочого часу, встановлено, що директор Мельниченко Т. О. у вересні поточного року відпрацював 19 днів, при календарному фонді робочого часу – 22 дні.

Визначаємо суму нарахованої заробітної плати Мельниченко Т. О.:

$$18404,00 / 22 \times 19 = 15\,894,36 \text{ грн.}$$

2. Розраховуємо суму нарахованої заробітної плати токаря IV розряду Василенка Д.К. за вересень:

$$136 \times 46,10 = 6\,269,60 \text{ грн.}$$

Таблиця 10.3 – Розрахунок суми нарахованої заробітної плати та утримань з неї окремим працівникам ТОВ «Надія»

№ з/п	Прізвище, ініціали	Дохід працівника, грн	Утримання із заробітної плати, грн			Заробітна плата до одержання, грн
			ПДФО (18 %)	Військовий збір (1,5 %)	Аліменти	
1	Мельниченко Т.О.	15 894,36	2 860,98	238,42	*3 198,74	9 596,22
2	Василенко Д.К.	6 269,60	**645,41	94,04	-	5 530,15

*Утримання із заробітної плати Мельниченка Т. О. аліментів здійснюється після утримання з неї ПДФО і військового збору. Розраховуємо суми утримань:

- ПДФО $15\,894,36 \times 18 / 100 = 2\,860,98$ грн

- ВЗ $15\,894,36 \times 1,5 / 100 = 238,42$ грн

- Аліменти а) $15\,894,36 - (2\,860,98 + 238,42) = 12\,794,96$ грн

б) $12\,794,96 / 4 = 3\,198,74$ грн

Заробітна плата Мельниченка Т. О. до одержання:

$$15\,894,36 - (2\,860,98 + 238,42 + 3\,198,74) = 9\,596,22 \text{ грн}$$

**Василенко Д. К. має право на соціальну пільгу передбачену ПКУ, оскільки його заробіток менший від граничного розміру доходу (в 2023 р. 2684 грн $\times 1,4 = 3760$ грн), який дає право на отримання податкової соціальної пільги (ПСП) одному з батьків в розрахунку на 2-х дітей ($3760 \times 2 = 7\,520$ грн).

ПСП для Василенка Д. К. становить 50 % розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи на початок звітного року ($2684,00 \times 50 \% = 1\,342$ грн) помноженому на кількість дітей:

$$1\,342 \times 2 = 2\,684,00 \text{ грн}$$

Оподаткований дохід Василенка Д. К.:

$$6\,269,6 - 2\,684 = 3\,585,6 \text{ грн}$$

Розраховуємо суми утримань:

$$\text{ПДФО } 3\,585,60 \times 0,18 = 645,41 \text{ грн}$$

$$B3 \ 6 \ 269,60 \times 1,5 / 100 = 94,04 \text{ грн}$$

Заробітна плата Василенка Д. К. до одержання :

$$6 \ 269,60 - 645,41 - 94,04 = 5 \ 530,15 \text{ грн}$$

Завдання 2. Працівник ТОВ «Надія» перебував у щорічній відпустці 14 календарних днів – із 1 по 14 листопада. Дохід працівника в розрахунковому періоді (за попередні 12 місяців) склав 204 106,00 грн. Розрахувати суму відпускних.

Для довідки. Для розрахунку відпускних необхідно визначити середньоденну заробітну плату, виходячи з виплат працівникові за останні 12 місяців, як це передбачено Порядком обчислення середньої заробітної плати № 100.

Тривалість розрахункового періоду = 365 – святково-неробочі дні. В даний час тривалість такого періоду буде складати 365 к. днів, адже у розрахунковому періоді немає святково-неробочих днів через воєнний стан.

У тривалості відпустки не враховуємо святкові і неробочі дні. Тривалість оплачуваних днів відпустки складає 14 днів, тому що святково-неробочі дні не віднімаємо, так як діє воєнний стан.

1. Визначаємо суму середньоденної зарплати:

$$204 \ 106 / 365 = 559,19 \text{ грн}$$

2. Визначаємо суму відпускних:

$$559,19 \times 14 = 7 \ 828,72 \text{ грн}$$

Завдання 3. Розрахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності бухгалтеру підприємства Томченко К.С., страховий стаж якої 6 років 7 місяців.

Згідно з листком непрацездатності працівник хворіла з 9 по 16 серпня 2023 р. За період 01 серпня 2022 р. по 31 липня 2023 р. Томченко К.С. нараховані такі виплати:

1. заробітна плата за окладом: 121 560 грн.

2. одноразова неоподатковувана матеріальна допомога – 3 520 грн.

3. допомога з тимчасової втрати працездатності за період з 03.02.2023 р по 14.02.2023 р. включно (12 календарних днів) – 4 511 грн.

4. оплата за дні відпустки з 05.06.2023 р. по 18.06.2023 р. (14 календарних днів) – 11 956 грн.

5. премія за 4 квартал 2022 р. – 4 000 грн.

Для довідки. Якщо страховий стаж співробітника менше 8 років і цей працівник не відноситься до пільгових категорій осіб, то сума середньоденної зарплати зменшується. В розрахунок лікарняного береться така частина зарплати: якщо стаж працівника менше 3 років – 50 % середньоденної зарплати, якщо стаж 3-5 років – 60 %, якщо стаж 5-8 років – 70 %, а вже коли стаж більше 8 років враховуються всі 100 % зарплати.

Виплата лікарняних за перші 5 календарних днів хвороби працівника здійснюється у формі матеріального забезпечення за рахунок підприємства (роботодавця). Інші дні хвороби, тобто починаючи із 6-го календарного дня, оплачуються за рахунок Пенсійного фонду України у формі соціальної виплати.

Для розрахунку лікарняних необхідно також визначити середньоденну заробітну плату, виходячи з виплат працівникові за останні 12 місяців. Згідно згаданого Порядку обчислення середньої заробітної плати не всі виплати включаються у розрахунок фактичного заробітку.

Серед наведених виплат оплата матеріальної допомоги та лікарняних у розрахунку участі не беруть.

1. Визначаємо середньоденну заробітну плату, яку використовують для нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності:

$$(121\,560 + 11\,956 + 4\,000) / 365 = 376,76 \text{ грн}$$

З урахуванням страхового стажу працівника допомога з тимчасової непрацездатності виплачується в розмірі 70 % середньоденного заробітку.

2. Знаходимо суму середньоденного заробітку з урахуванням страхового стажу працівника:

$$376,76 \times 70 \% = 263,73 \text{ грн}$$

2. Розраховуємо суму нарахованих лікарняних за час хвороби:

- за рахунок роботодавця (перші п'ять днів непрацездатності):

$$263,73 \times 5 = 1\,318,65 \text{ грн}$$

- за рахунок коштів ПФУ (решта днів непрацездатності):

$$263,73 \times 3 = 791,19 \text{ грн}$$

Загальна сума лікарняних:

$$1\,318,65 + 791,19 = 2\,109,84 \text{ грн}$$

Вправи для самостійної роботи

Вправа 1. Посадовий оклад головного бухгалтера підприємства складає 18 500 грн. У травні при календарному місячному фонді робочого часу 22 дні головний бухгалтер відпрацювала 17 днів. Нарахувати заробітну плату, здійснити обов'язкові утримання з зарплати та визначити суму до одержання.

Вправа 2. Працівник ТОВ «Надія» перебував на лікарняному із 11 по 14 листопада поточного року, тобто всього 4 к. д. За відпрацьований час у розрахунковому періоді йому нарахована заробітна плата 169 010,32 грн. Страховий стаж працівника становить 3 років 4 місяці. Нарахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності.

Вправа 3. Посадовий оклад головного економіста підприємства складає 16 700 грн. У травні при календарному місячному фонді робочого часу 22 дні головний економіст відпрацювала 20 днів. Нарахувати заробітну плату, здійснити обов'язкові утримання з зарплати та визначити суму до одержання.

Вправа 4. Працівник ТОВ «Надія» перебував у щорічній відпустці 14 календарних днів – із 10 по 23 липня. Дохід працівника в розрахунковому періоді (за попередні 12 місяців) склав 197 523,10 грн. Розрахувати суму відпускних.

Вправа 5. Посадовий оклад керівника підприємства складає 21 000 грн. У квітні при календарному місячному фонді робочого часу 22 дні керівник відпрацював 18 днів. Нарахувати заробітну плату, здійснити обов'язкові утримання з зарплати та визначити суму до одержання.

Вправа 6. Працівник ТОВ «Надія» перебував у щорічній відпустці 14 календарних днів – із 5 по 18 жовтня. Дохід працівника в розрахунковому періоді (за попередні 12 місяців) склав 214 356,00 грн. Розрахувати суму відпускних.

Вправа 7. Посадовий оклад бухгалтера підприємства складає 14 000 грн. У травні при календарному місячному фонді робочого часу 22 дні бухгалтер відпрацювала 21 день. Нарахувати заробітну плату, здійснити обов'язкові

утримання з зарплати та визначити суму до одержання.

Вправа 8. Працівник ТОВ «Надія» перебував на лікарняному із 7 по 14 листопада поточного року, тобто 8 к. д. За відпрацьований час у розрахунковому періоді йому нарахована заробітна плата 193 118,22 грн. Страховий стаж працівника становить 5 років 2 місяці. Нарахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності.